

Jurisprudentie

ARREST VAN HET HOF (Derde kamer)

19 oktober 2017 *

„ Prejudiciële verwijzing – Douane-unie en gemeenschappelijk douanetarief – Verordening (EEG) nr. 2913/92 – Artikel 201, lid 3, tweede alinea, alsmede artikel 221, leden 3 en 4 – Verordening (EEG) nr. 2777/75 – Verordening (EG) nr. 1484/95 – Aanvullende invoerrechten – Kunstmatige constructie die bedoeld is om verschuldigde aanvullende rechten te ontwijken – Onjuistheid van de gegevens waarop een douaneaangifte is gebaseerd – Personen die aansprakelijk kunnen worden gehouden voor deze douaneschuld – Verjaringstermijn ”

In zaak C-522/16,

betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU, ingediend door de Hoge Raad der Nederlanden bij arrest van 30 september 2016, ingekomen bij het Hof op 7 oktober 2016, in de procedure

A

tegen

Staatssecretaris van Financiën,

wijst

HET HOF (Derde kamer),

samengesteld als volgt: L. Bay Larsen, kamerpresident, J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby en M. Vilaras (rapporteur), rechters,

advocaat-generaal: M. Campos Sánchez-Bordona,

griffier: A. Calot Escobar,

gezien de stukken,

gelet op de opmerkingen van:

- A, vertegenwoordigd door C. H. Bouwmeester als belastingadviseur,
- de Nederlandse regering, vertegenwoordigd door M. Bulterman en H. Stergiou als gemachtigden,
- de Belgische regering, vertegenwoordigd door M. Jacobs en J. Van Holm, advocaten,
- de Europese Commissie, vertegenwoordigd door A. Caeiros en F. Wilman als gemachtigden,

* Procestaal: Nederlands.

gelet op de beslissing, de advocaat-generaal gehoord, om de zaak zonder conclusie te berechten,
het navolgende

Arrest

- 1 Het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de uitlegging van artikel 62, artikel 201, lid 3, tweede alinea, alsmede artikel 221, leden 3 en 4, van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek (PB 1992, L 302, blz. 1), zoals gewijzigd bij verordening (EG) nr. 2700/2000 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2000 (PB 2000, L 311, blz. 17, met rectificatie in PB 2001, L 5, blz. 14) (hierna: „douanewetboek”), gelezen in samenhang met, ten eerste, verordening (EEG) nr. 2777/75 van de Raad van 29 oktober 1975 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector slachtpluimvee (PB 1975, L 282, blz. 77), zoals gewijzigd bij verordening (EG) nr. 806/2003 van de Raad van 14 april 2003 (PB 2003, L 122, blz. 1) (hierna: „verordening nr. 2777/75”) en, ten tweede, verordening (EG) nr. 1484/95 van de Commissie van 28 juni 1995 houdende bepalingen voor de toepassing van de aanvullende invoerrechten in de sectoren slachtpluimvee en eieren, alsmede voor ovalbumine, en houdende vaststelling van representatieve prijzen en intrekking van verordening nr. 163/67/EEG (PB 1995, L 145, blz. 47), zoals gewijzigd bij verordening (EG) nr. 684/1999 van de Commissie van 29 maart 1999 (PB 1999, L 86, blz. 6) (hierna: „verordening nr. 1484/95”).
- 2 Dit verzoek is ingediend in het kader van een geding tussen A en de Staatssecretaris van Financiën (Nederland) betreffende verschillende uitnodigingen tot betaling van aanvullende rechten bij invoer en omzetbelasting.

Toepasselijke bepalingen

Unierecht

Douanewetboek

- 3 Artikel 4 van het douanewetboek bepaalde:

„In de zin van dit wetboek wordt verstaan onder:

[...]

9. douaneschuld: de op een persoon rustende verplichting tot betaling van de rechten bij invoer (douaneschuld bij invoer) of de rechten bij uitvoer (douaneschuld bij uitvoer) die op bepaalde goederen van toepassing zijn uit hoofde van de geldende communautaire bepalingen;
10. rechten bij invoer:
 - de douanerechten en heffingen van gelijke werking die bij de invoer van goederen van toepassing zijn;
 - de belastingen bij invoer die zijn vastgesteld in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid of in het kader van de specifieke regelingen die op bepaalde door verwerking van landbouwproducten verkregen goederen van toepassing zijn;

[...]

16. douaneregeling:
a) in het vrije verkeer brengen,

[...]"

- 4 Artikel 62 van het douanewetboek bepaalde:

„1. Schriftelijke aangiften moeten zijn gesteld op een formulier dat overeenkomt met het daartoe vastgestelde officiële model. Zij moeten zijn ondertekend en alle vermeldingen bevatten die nodig zijn voor de toepassing van de bepalingen welke gelden voor de douaneregeling waarvoor de goederen worden aangegeven.

2. Bij de aangifte moeten alle bescheiden worden gevoegd die moeten worden overgelegd om de toepassing mogelijk te maken van de bepalingen welke gelden voor de douaneregeling waarvoor de goederen zijn aangegeven.”

- 5 Artikel 79 van het douanewetboek luidde als volgt:

„Niet-communautaire goederen die in het vrije verkeer worden gebracht, verkrijgen daardoor de douanestatus van communautaire goederen.

Het in het vrije verkeer brengen omvat de toepassing van de handelspolitieke maatregelen en het vervullen van de andere formaliteiten voor de invoer van goederen alsmede de toepassing van de wettelijk verschuldigde rechten.”

- 6 Artikel 201 van het douanewetboek bepaalde:

„1. Een douaneschuld bij invoer ontstaat:

- a) wanneer aan rechten bij invoer onderworpen goederen in het vrije verkeer worden gebracht of
- b) wanneer dergelijke goederen onder de regeling tijdelijke invoer met gedeeltelijke vrijstelling van de rechten bij invoer worden geplaatst.

2. De douaneschuld ontstaat op het tijdstip waarop de desbetreffende douaneaangifte wordt aanvaard.

3. De schuldenaar is de aangever. In geval van indirecte vertegenwoordiging is de persoon voor wiens rekening de douaneaangifte wordt gedaan, eveneens schuldenaar.

Wanneer een douaneaangifte voor een van de in lid 1 bedoelde regelingen is opgesteld op basis van gegevens die ertoe leiden dat de wettelijk verschuldigde rechten geheel of gedeeltelijk niet worden geheven, kunnen de personen die deze voor de opstelling van de aangifte benodigde gegevens hebben verstrekt, terwijl zij wisten of redelijkerwijze hadden moeten weten dat die gegevens verkeerd waren, overeenkomstig de geldende nationale bepalingen eveneens als schuldenaar worden beschouwd.”

- 7 Artikel 221 van het douanewetboek bepaalde:

„1. Het bedrag van de rechten dient onmiddellijk na de boeking op een daartoe geëigende wijze aan de schuldenaar te worden medegedeeld.

[...]

3. De mededeling aan de schuldenaar mag niet meer geschieden na het verstrijken van een termijn van drie jaren te rekenen vanaf de datum waarop de douaneschuld is ontstaan. Deze termijn wordt geschorst door het instellen van een beroep in de zin van artikel 243 voor de duur van de procedure van beroep.

4. Wanneer de douaneschuld is ontstaan ingevolge een handeling die op het tijdstip dat zij werd verricht strafrechtelijk vervolgbaar was, mag de mededeling van de wettelijk verschuldigde bedragen, overeenkomstig de in de geldende bepalingen daartoe gestelde voorwaarden, nog na het verstrijken van de in lid 3 bedoelde termijn aan de schuldenaar worden gedaan.”

Verordening nr. 2777/75

- 8 Artikel 1, lid 1, van verordening nr. 2777/75 geeft een opsomming van de producten die vallen onder de gemeenschappelijke ordening der markten in de sector slachtpluimvee.
- 9 Artikel 5 van deze verordening bepaalt:

„1. Om de nadelen voor de markt van de Gemeenschap die het gevolg kunnen zijn van de invoer van bepaalde in artikel 1, lid 1, genoemde producten, te voorkomen of te beperken, wordt bij de invoer van een of meer van deze producten tegen het in het gemeenschappelijk douanetarief vastgestelde recht een aanvullend invoerrecht toegepast, indien wordt voldaan aan voorwaarden die voortvloeien uit artikel 5 van de Overeenkomst inzake de landbouw die volgens artikel 228 van het Verdrag in het kader van multilaterale handelsbesprekingen van de Uruguayronde is gesloten, behalve wanneer de invoer de markt van de Gemeenschap niet dreigt te verstoren en de gevolgen niet in verhouding zouden staan tot het beoogde doel.

2. De prijzen beneden welke een aanvullend invoerrecht kan worden opgelegd, zijn die welke door de Gemeenschap aan de Wereldhandelsorganisatie worden doorgegeven.

De hoeveelheden die moeten worden overschreden voor de toepassing van een aanvullend invoerrecht, worden met name vastgesteld op basis van de invoer in de Gemeenschap tijdens de drie jaren voorafgaand aan het jaar waarin de in lid 1 bedoelde nadelen zich voordoen of zich dreigen voor te doen.

3. De invoerprijzen die voor de toepassing van een aanvullend invoerrecht in aanmerking moeten worden genomen, worden vastgesteld op basis van de cif-invoerprijzen van de verzending in kwestie.

De cif-invoerprijzen worden daartoe geverifieerd aan de hand van de representatieve prijzen voor het betrokken product op de wereldmarkt of op de communautaire invoermarkt voor het product.

4. De Commissie stelt de uitvoeringsbepalingen van dit artikel vast volgens de procedure van artikel 17. Deze bepalingen betreffen met name:

- a) de producten waarvoor aanvullende invoerrechten worden toegepast volgens artikel 5 van de Overeenkomst inzake de landbouw;
- b) de andere criteria die noodzakelijk zijn om te waarborgen dat lid 1 wordt toegepast overeenkomstig artikel 5 van genoemde Overeenkomst.”

Verordening nr. 1484/95

- 10 De oorspronkelijke versie van verordening nr. 1484/95 is vastgesteld op grondslag van onder meer artikel 5, lid 4, van verordening nr. 2777/75.

11 Artikel 1 van verordening nr. 1484/95 bepaalt:

„Voor de in bijlage I vermelde producten, van oorsprong uit de daarin vermelde landen, gelden de in artikel 5, lid 1, van [verordening] [...] nr. 2777/75 [...] bedoelde aanvullende invoerrechten, hierna ‚aanvullende rechten’ te noemen.

De corresponderende reactieprijzen als bedoeld in artikel 5, lid 2, [van verordening] [...] nr. 2777/75 [...] zijn in bijlage II aangegeven.”

12 Artikel 3 van deze verordening luidt als volgt:

„1. Het aanvullende recht wordt vastgesteld op basis van de cif-invoerprijs van de betrokken partij overeenkomstig het bepaalde in artikel 4.

2. Wanneer de cif-invoerprijs per 100 kg van een bepaalde zending hoger is dan de in artikel 2, lid 1, bedoelde representatieve prijs, dient de importeur de bevoegde instanties van de lidstaten van invoer ten minste de volgende bewijsstukken over te leggen:

- het koopcontract of een ander gelijkwaardig bewijsstuk;
- de verzekeringspolis;
- de factuur;
- het certificaat van oorsprong (in voorkomend geval);
- de vervoersovereenkomst;
- en, bij vervoer over zee, het cognossement.

3. In het in lid 2 bedoelde geval moet de importeur de in artikel 248, lid 1, van verordening (EEG) nr. 2454/93 van de Commissie [van 2 juli 1993 (PB 1993, L 253, blz. 1)] bedoelde zekerheid stellen, die gelijk is aan het bedrag aan rechten dat hij zou hebben betaald indien deze berekend waren op basis van de toepasselijke representatieve prijs voor het betrokken product [...].

4. De importeur moet binnen een maand, te rekenen vanaf de datum waarop de betrokken producten zijn verkocht, en uiterlijk binnen zes maanden te rekenen vanaf de datum waarop de aangifte voor het vrije verkeer is aanvaard, bewijzen dat de partij is afgezet tegen zodanige condities dat de opgegeven prijs als bedoeld in lid 2 juist is. Bij niet-inachtneming van een van bovengenoemde termijnen wordt de zekerheid verbeurd. Op een naar behoren gemotiveerd verzoek van de importeur kunnen de bevoegde instanties de termijn van negen maanden echter met ten hoogste drie maanden verlengen.

De zekerheid wordt vrijgegeven voor zover de bewijzen met betrekking tot de afzetcondities ten genoegen van de douaneautoriteiten zijn geleverd.

Is dat niet het geval, dan wordt de zekerheid verbeurd bij wijze van betaling van de invoerrechten.

5. Indien de bevoegde autoriteiten naar aanleiding van een verificatie constateren dat de in dit artikel vastgestelde afzetcondities voor de betrokken partij niet in acht zijn genomen, innen zij de verschuldigde rechten overeenkomstig het bepaalde in artikel 220 van [het douanewetboek]. Om te bepalen welk bedrag aan rechten moet worden geïnd, wordt rekening gehouden met een rente die loopt vanaf de datum waarop de goederen in het vrije verkeer zijn gebracht, tot en met de datum van de inning. De toe te passen rentevoet is die welke volgens het nationale recht voor terugvordering geldt.”

13 Artikel 4 van verordening nr. 1484/95 bepaalt:

„1. Als het verschil tussen de betrokken reactieprijs als bedoeld in artikel 1, lid 2, en de cif-invoerprijs van de betrokken partij:

- a) niet groter is dan 10 % van de reactieprijs, is het aanvullend recht gelijk aan 0;
- b) groter is dan 10 % maar niet groter dan 40 % van de reactieprijs, bedraagt het aanvullend recht 30 % van het verschil boven 10 %;
- c) groter is dan 40 %, maar niet groter dan 60 % van de reactieprijs, bedraagt het aanvullend recht 50 % van het verschil boven 40 %, plus het aanvullend recht op grond van het bepaalde onder b);
- d) groter is dan 60 % maar niet groter dan 75 % van de reactieprijs, bedraagt het aanvullend recht 70 % van het verschil boven 60 %, plus de aanvullende rechten op grond van het bepaalde onder b) en c);
- e) groter is dan 75 % van de reactieprijs, bedraagt het aanvullend recht 90 % van het verschil boven 75 %, plus de aanvullende rechten op grond van het bepaalde onder b), c) en d).”

14 De reactieprijs en de representatieve prijs van elk in verordening nr. 1484/95 bedoeld product stonden in respectievelijk bijlage II en bijlage I bij deze verordening.

Nederlands recht

AWR

15 Artikel 22e van de Algemene wet inzake rijksbelastingen van 2 juli 1959 (Stb. 1959, 301), in de versie ervan die van toepassing was tot 1 februari 2008 (hierna: „AWR”), luidt:

„1 Indien het juiste bedrag van de wettelijk verschuldigde rechten bij invoer niet is komen vast te staan ten gevolge van een strafrechtelijk vervolgbare handeling kan de uitnodiging tot betaling worden vastgesteld binnen vijf jaren te rekenen vanaf de datum waarop de douaneschuld is ontstaan.

2 Het eerste lid is niet van toepassing ten aanzien van personen wier handelen of nalaten niet was gericht op ontduiking van de rechten bij invoer.”

Douanewet

16 Artikel 48, lid 1, van de Douanewet van 2 november 1995 (Stb. 1995, 553), in de versie ervan die van toepassing was tot 1 augustus 2008, bepaalt:

„1 Degene die:

- a. een ingevolge wettelijke bepalingen vereiste aangifte onjuist of onvolledig doet
- b. ingevolge wettelijke bepalingen verplicht is tot:
 - 1°. het verstrekken van inlichtingen, gegevens of aanwijzingen, en deze niet, onjuist of onvolledig verstrekt;

[...]

wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.”

Douanebesluit

- 17 Artikel 54 van het Douanebesluit van 4 maart 1996 (Stb. 1996, 166) luidt als volgt:

„Indien een douaneaangifte als bedoeld in artikel 201, derde lid, van het [...] douanewetboek, is opgesteld op basis van gegevens die er toe leiden dat de verschuldigde rechten bij invoer gedeeltelijk niet worden geheven, is de persoon die de voor de opstelling van die aangifte benodigde gegevens heeft verstrekt terwijl hij wist of redelijkerwijs had moeten weten dat deze gegevens verkeerd waren, eveneens schuldenaar voor de verschuldigde rechten bij invoer.”

Hoofdgeding en prejudiciële vragen

- 18 Gedurende de jaren 2005 en 2006 heeft de vennootschap F, gevestigd in Duitsland, een aantal douaneaangiften laten opstellen voor het in Nederland in het vrije verkeer brengen van partijen bevroren rauw kippenvlees, afkomstig uit onder meer Brazilië en Argentinië.
- 19 In deze periode bezat de vennootschap D, eveneens gevestigd in Duitsland, alle aandelen in F. A, zijn zoon B en een derde, X, waren allen aandeelhouders van D en maakten deel uit van het bestuur van deze vennootschap. Tot februari 2005 was A de bestuurder van F; vanaf februari 2005 werd hij vervangen door X.
- 20 F had de producten waarop de in punt 18 van dit arrest genoemde aangiften voor het vrije verkeer betrekking hadden, gekocht van de in Uruguay gevestigde vennootschap K. Bij deze aangiften werden door K opgestelde facturen overgelegd; de op de aangiften vermelde prijs was die welke K aan F in rekening had gebracht. De door F betaalde prijs, herleid tot de cif-invoerprijs overeenkomstig artikel 5, lid 3, van verordening nr. 2777/75, was telkens hoger dan de reactieprijs, hetgeen tot gevolg had dat geen van de door de verordeningen nr. 2777/75 en nr. 1484/95 bedoelde aanvullende rechten was verschuldigd.
- 21 F verkocht al deze producten vervolgens aan de in Zwitserland gevestigde vennootschap G en legde, ter voldoening aan haar in artikel 3, lid 4, van verordening nr. 1484/95 omschreven verplichting, de voor deze verkopen uitgereikte facturen over aan de Nederlandse douaneautoriteiten. F bracht G systematisch een prijs in rekening die hoger was dan de prijs die door K aan F in rekening was gebracht. 99 % van de aandelen in G waren in bezit van de zoon van A, B, die tevens de bestuurder was van G.
- 22 De Nederlandse douaneautoriteiten hebben navraag gedaan over de verdere doorverkoop van de door F ingevoerde producten. Bij gebrek aan afdoende antwoorden hebben zij zich op het standpunt gesteld dat het niet mogelijk was aan de hand van de door F overgelegde bescheiden vast te stellen of de aan F in rekening gebrachte cif-invoerprijs hoger was dan de reactieprijs. Op grond daarvan heeft de als douaneautoriteit optredende Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna: „Minister”), op 10 september 2008 onder meer aan A een reeks uitnodigingen tot betaling (hierna: „aanslagbiljetten I”) gestuurd teneinde, met toepassing van artikel 3, lid 5, alsmede artikel 4 van verordening nr. 1484/95, betaling te vorderen van aanvullende rechten voor de invoer waarop de betrokken aangiften voor het vrije verkeer betrekking hadden en, voor een deel van de betrokken producten, betaling van omzetbelasting gevorderd.
- 23 Na aanvullend onderzoek hebben de Nederlandse douaneautoriteiten vastgesteld dat de aan- en verkopen van de door F ingevoerde producten steeds volgens een bepaald patroon verliepen. G kocht de betrokken producten van Zuid-Amerikaanse leveranciers voor prijzen die onder de reactieprijs lagen en verkocht deze door aan K voor prijzen die ruim boven de reactieprijs lagen. K verkocht de producten voor een iets hogere prijs dan de prijs waarvoor zij deze zelf had gekocht aan F, die vervolgens opdracht gaf tot invoer van de producten om deze in de Europese Unie in het vrije verkeer

te brengen. F verkocht deze vervolgens door aan G voor een nog hogere prijs. G verkocht deze vervolgens aan D voor een prijs die zowel onder haar inkoopprijs als onder de reactieprijs lag. Tot slot verkocht D de producten aan een klant voor een prijs die hoger was dan de prijs waarvoor zij deze van G had gekocht, maar lager dan de prijs die G had betaald aan F, de prijs die F aan K had betaald bij de invoer van de producten en de reactieprijs.

- 24 Op grond van deze bevindingen en gelet op de nauwe banden tussen D, F en G, hebben de Nederlandse douaneautoriteiten zich op het standpunt gesteld dat A met andere marktdeelnemers een keten van transacties had opgezet waarbij de oorspronkelijke prijs voor de in verordening nr. 2777/75 bedoelde producten die waren gekocht van onafhankelijke leveranciers in Zuid-Amerika, bij de volgende transacties kunstmatig was verhoogd, zodanig dat de cif-invoerprijs van de betrokken producten hoger was dan de reactieprijs, met het oogmerk geen aanvullende rechten als bedoeld in de verordeningen nr. 2777/75 en nr. 1484/95 te betalen. De Minister heeft de koop- en verkoopovereenkomsten tussen G en K alsmede tussen K en F, net als de overeenkomsten tussen D, F en G, dan ook aangemerkt als schijntransacties. Bijgevolg stond hij op het standpunt dat de prijs die de oorspronkelijke Zuid-Amerikaanse leveranciers aan G in rekening hadden gebracht moest worden gebruikt als basis voor de berekening van de cif-invoerprijs en de eventueel verschuldigde aanvullende rechten.
- 25 Aangezien de aldus berekende cif-invoerprijzen lager waren dan de representatieve prijs waarvan was uitgegaan bij de afgifte van de aanslagbiljetten I, was voor elk van de aangiften van F een hoger bedrag aan aanvullende rechten verschuldigd dan het in die aanslagbiljetten gevorderde bedrag. De Minister stelde zich op het standpunt dat de douaneschulden waren ontstaan als gevolg van het doen van een onjuiste aangifte als bedoeld in artikel 48, lid 1, van de Douanewet, zodat de verschuldigde aanvullende rechten op grond van artikel 221, lid 4, van het douanewetboek, gelezen in samenhang met artikel 22e, lid 1, AWR, van de schuldenaar konden worden gevorderd na het verstrijken van de in artikel 221, lid 3, van het douanewetboek vermelde termijn van drie jaar.
- 26 De Minister heeft bijgevolg op 7 en 10 mei 2010, onder meer aan A, ter zake van de meer verschuldigde aanvullende rechten uitnodigingen tot betaling (hierna: „aanslagbiljetten II”) uitgereikt. Deze aanslagbiljetten zijn, net als de aanslagbiljetten I, vastgesteld op de voet van artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het douanewetboek, gelezen in samenhang met artikel 54 van het Douanebesluit, op grond dat de in de door F ingediende aangiften voor het vrije verkeer opgegeven prijzen afkomstig waren van facturen die op instigatie van A tot stand waren gekomen, terwijl hij wist of redelijkerwijze had moeten weten dat deze facturen waren gegrond op kunstmatige transacties.
- 27 Op 22 september 2008 en 19 mei 2010 heeft A bij de bevoegde Nederlandse douaneautoriteit bezwaar ingediend tegen respectievelijk de aanslagbiljetten I en de aanslagbiljetten II. Deze bezwaren zijn afgewezen bij beslissingen van 16 januari 2012, waartegen A is opgekomen bij de rechtbank Noord-Holland (Nederland). Daar het beroep van A bij deze rechtbank ongegrond is verklaard, heeft A hoger beroep tegen die uitspraak ingesteld bij het gerechtshof Amsterdam (Nederland), dat het hoger beroep ongegrond heeft verklaard en de uitspraak in eerste aanleg heeft bevestigd. Daarop heeft A bij de verwijzende rechter beroep in cassatie ingesteld tegen het arrest van het gerechtshof Amsterdam.
- 28 De verwijzende rechter deelt de beoordeling van het gerechtshof Amsterdam dat de in het hoofdgeding betrokken elkaar opvolgende transacties misbruik vormden in de zin van het arrest van 21 februari 2006, Halifax e.a. (C-255/02, EU:C:2006:121, punt 69 en aldaar aangehaalde rechtspraak), namelijk handelingen die niet waren verricht in het kader van normale handelstransacties, maar louter met het doel onrechtmatig voordeel te verkrijgen uit de door het Unierecht, met name door de verordeningen nr. 2777/75 en nr. 1484/95, toegekende voordelen.

- 29 Gelet op deze beoordeling overweegt de verwijzende rechter dat F, om aan de verplichting van artikel 3, lid 2, tweede streepje, van verordening nr. 1484/95 te voldoen, de Nederlandse douaneautoriteiten de facturen had moeten overleggen die waren opgesteld door de Zuid-Amerikaanse leveranciers en gericht aan G. De verwijzende rechter heeft echter twijfels over de vraag of het niet-overleggen van deze facturen door F gelijkstaat aan het verstrekken van „[verkeerde] voor de opstelling van de aangifte benodigde gegevens” in de zin van artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het douanewetboek.
- 30 De verwijzende rechter heeft ook twijfels over de precieze strekking van het begrip „personen die [...] [verkeerde] gegevens hebben verstrekt” in de zin van artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het douanewetboek. Hij vraagt zich in het bijzonder af of dit begrip ook van toepassing is op een natuurlijke persoon, zoals A, die de voor de opstelling van de douaneaangifte benodigde gegevens niet zelf heeft verstrekt noch voor deze verstrekking als orgaan of functionaris van een rechtspersoon verantwoordelijk kan worden gesteld, maar die wel nauw en bewust betrokken is geweest bij het bedenken en op kunstmatige wijze opzetten van een structuur van vennootschappen en handelsstromen in het kader waarvan anderen dergelijke gegevens hebben verstrekt.
- 31 Aangezien A bij de Nederlandse rechters heeft betoogd dat hij pas zo heeft gehandeld nadat door specialisten op het gebied van douanerecht was bevestigd dat die structuur in overeenstemming was met de toepasselijke, met name fiscale, bepalingen, vraagt de verwijzende rechter zich bovendien af of deze omstandigheid van invloed is op de toetsing aan de voorwaarde uit artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het douanewetboek, dat de personen die gegevens hebben verstrekt redelijkerwijze hadden moeten weten dat die gegevens verkeerd waren.
- 32 De verwijzende rechter heeft tevens twijfels over de uitlegging van artikel 221, lid 4, van het douanewetboek, meer bepaald over de vraag of de Minister het recht had de aanslagbiljetten II meer dan drie jaar na de invoer van de betrokken producten uit te reiken. Hij merkt in dat verband op dat artikel 221, lid 4, van het douanewetboek enkel van toepassing lijkt te zijn op situaties waarin de goederen onrechtmatig het grondgebied van de Unie zijn binnengebracht, zoals in geval van smokkel, en niet op situaties als die in het hoofdgeding. Volgens hem vloeit uit deze laatste bepaling voort dat in een situatie als die in het hoofdgeding, de douaneschuld ontstaat bij het doen van een douaneaangifte, wat geen strafrechtelijk vervolgbare handeling is.
- 33 Tot slot vermeldt de verwijzende rechter dat ingeval het Hof artikel 221, lid 4, van het douanewetboek aldus zou uitleggen dat geen beroep op de verlenging van de verjaringstermijn krachtens deze bepaling kan worden gedaan wanneer de douaneschuld is ontstaan op voet van artikel 201 van het douanewetboek, de vraag rijst of de aanslagbiljetten II rechtmatig zijn uitgereikt, aangezien de termijn van drie jaar die ingaat bij het ontstaan van de douaneschuld krachtens lid 3 van dit artikel was geschorst naar aanleiding van het beroep dat A had ingesteld tegen de aanslagbiljetten I. Hij is niettemin van oordeel dat moet worden vastgesteld of, overeenkomstig die bepaling, de douaneautoriteiten door het instellen van beroep, zolang dit beroep duurt, verdere bedragen mogen vorderen ten opzichte van de rechten die zijn gevorderd in het aanslagbiljet waartegen beroep is ingesteld.
- 34 In deze omstandigheden heeft de Hoge Raad der Nederlanden de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een beslissing over de volgende prejudiciële vragen:
- „1) Dient artikel 62 van het [douanewetboek] in samenhang gelezen met [...] de bepalingen van [verordeningen nr.] 2777/75 en [nr.] 1484/95 zo te worden uitgelegd dat tot de in artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het [douanewetboek] bedoelde gegevens op basis waarvan de douaneaangifte wordt opgesteld, mede behoren de in artikel 3, lid 2, van [verordening nr.] 1484/95 bedoelde, aan de douaneautoriteiten over te leggen, bescheiden?

- 2) Dient artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het [douanewetboek] aldus te worden uitgelegd dat onder de aansprakelijk te houden personen mede moet worden begrepen de natuurlijke persoon, die niet zelf de in die alinea omschreven handeling (verstrekken van de voor de opstelling van de douaneaangifte benodigde gegevens) feitelijk heeft verricht noch voor de uitvoering van die handeling als functionaris verantwoordelijk kan worden gesteld, maar die nauw en bewust betrokken is geweest bij het bedenken en het vervolgens opzetten van een structuur van vennootschappen en handelsstromen in het kader waarvan vervolgens (door anderen) ,het verstrekken van de voor de opstelling van de douaneaangifte benodigde gegevens' heeft plaatsgevonden?
- 3) Dient de voorwaarde ,terwijl zij wisten of redelijkerwijze hadden moeten weten dat de voor de opstelling van de aangifte benodigde gegevens verkeerd waren' in artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het [douanewetboek], aldus te worden uitgelegd dat rechtspersonen en natuurlijke personen, die ervaren marktdeelnemers zijn, niet aansprakelijk kunnen worden gehouden voor aanvullende rechten die wegens misbruik van recht zijn verschuldigd, wanneer zij pas tot het opzetten van een transactiestructuur met het oog op het ontwijken van aanvullende rechten zijn overgegaan, nadat door gerenommeerde specialisten op het gebied van het douanerecht was bevestigd dat een dergelijke structuur juridisch en fiscaal aanvaardbaar was?
- 4) Dient artikel 221, lid 4, van het [douanewetboek] aldus te worden uitgelegd dat de termijn van drie jaar niet wordt verlengd in een situatie waarin na het verstrijken van de in artikel 221, lid 3, eerste volzin, van het [douanewetboek] bedoelde termijn wordt vastgesteld dat rechten bij invoer die op de voet van artikel 201 van het [douanewetboek] verschuldigd zijn geworden ten gevolge van het doen van een douaneaangifte voor het brengen van goederen in het vrije verkeer, niet eerder zijn geheven als gevolg van een opgave van verkeerde of onvolledige gegevens in de aangifte?
- 5) Dienen artikel 221, lid 3, en artikel 221, lid 4, van het [douanewetboek] aldus te worden uitgelegd dat, wanneer aan een douaneschuldenaar ter zake van een invoeraangifte eenmaal een mededeling van verschuldigde rechten is gedaan waartegen die douaneschuldenaar beroep in de zin van artikel 243 van het [douanewetboek] heeft ingesteld, de douaneautoriteiten ter zake van dezelfde douaneaangifte in aanvulling op deze in rechte betwiste mededeling wettelijk verschuldigde rechten bij invoer kunnen navorderen met voorbijgaan aan het hetgeen in artikel 221, lid 4, van het [douanewetboek] is bepaald?"

Beantwoording van de prejudiciële vragen

Eerste vraag

- 35 Met zijn eerste vraag wenst de verwijzende rechter in wezen te vernemen of, in omstandigheden als in het hoofdgeding, artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het douanewetboek aldus moet worden uitgelegd dat de bescheiden die krachtens artikel 3, lid 2, van verordening nr. 1484/95 moeten worden overgelegd, voor de opstelling van de douaneaangifte benodigde gegevens vormen in de zin van deze bepaling.
- 36 In dat verband moet worden opgemerkt dat artikel 201, lid 1, van het douanewetboek bepaalt dat een douaneschuld bij invoer ontstaat wanneer een aan rechten bij invoer onderworpen goed in het vrije verkeer wordt gebracht.
- 37 Verder moeten op grond van artikel 62, lid 2, van het douanewetboek bij de douaneaangiften alle bescheiden worden gevoegd die moeten worden overgelegd om de toepassing mogelijk te maken van de bepalingen welke gelden voor de douaneregeling waarvoor de goederen zijn aangegeven.

- 38 Uit de verwijzingsbeslissing komt naar voren dat de in het hoofdgeding aan de orde zijnde goederen waren aangegeven voor de douaneregeling van het in het vrije verkeer brengen, die overeenkomstig artikel 79, tweede alinea, van het douanewetboek de toepassing van de wettelijk verschuldigde rechten meebrengt. Uit artikel 4, punt 10, van het douanewetboek blijkt dat deze rechten onder meer de belastingen bij invoer omvatten, die zijn vastgesteld in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid of in het kader van de specifieke regelingen die van toepassing zijn op bepaalde door verwerking van landbouwproducten verkregen goederen.
- 39 Uit de verwijzingsbeslissing komt tevens naar voren dat het bij de goederen die in het hoofdgeding aan de orde zijn, gaat om partijen producten als bedoeld in artikel 1, lid 1, van verordening nr. 2777/75. Deze verordening is vastgesteld op basis van de artikelen 42 en 43 EEG, thans de artikelen 42 en 43 VWEU, die betrekking hebben op het gemeenschappelijk landbouwbeleid. De aanvullende rechten bij invoer die zijn ingesteld overeenkomstig artikel 5 van deze verordening, moeten dus worden beschouwd als „belastingen bij invoer die zijn vastgesteld in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid” in de zin van artikel 4, punt 10, van het douanewetboek.
- 40 De verwijzende rechter wijst er daarnaast op dat de cif-invoerprijs van een geleverde partij per 100 kilogram in het enig document in het onderhavige geval hoger was dan de representatieve prijs. In dergelijke gevallen dient de importeur op grond van artikel 3, lid 2, van verordening nr. 1484/95 aan de bevoegde instanties van de lidstaten van invoer als bewijs echter ten minste de verschillende in dat artikel opgesomde bescheiden over te leggen.
- 41 Hieruit volgt dat, in omstandigheden als die van het hoofdgeding, het overleggen van de in artikel 3, lid 2, van verordening nr. 1484/95 bedoelde bescheiden als nodig moet worden beschouwd voor de opstelling van de douaneaangifte in de zin van artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het douanewetboek.
- 42 Derhalve moet op de eerste vraag worden geantwoord dat, in omstandigheden als in het hoofdgeding, artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het douanewetboek aldus moet worden uitgelegd dat de bescheiden die krachtens artikel 3, lid 2, van verordening nr. 1484/95 moeten worden overgelegd, voor de opstelling van de douaneaangifte noodzakelijke gegevens vormen in de zin van deze bepaling.

Tweede en derde vraag

- 43 Met zijn tweede en zijn derde vraag wenst de verwijzende rechter in wezen te vernemen of artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het douanewetboek aldus moet worden uitgelegd dat onder het begrip „schuldenaar” van de douaneschuld in de zin van die bepaling mede moet worden begrepen de natuurlijke persoon die nauw en bewust betrokken is geweest bij het bedenken en op kunstmatige wijze opzetten van een structuur van handelsstromen die een verlaging van de wettelijk verschuldigde invoerrechten tot gevolg heeft gehad terwijl hij, ten eerste, niet zelf de voor de opstelling van de douaneaangifte gebruikte gegevens heeft verstrekt en, ten tweede, de betrokken transacties pas heeft bedacht en uitgevoerd nadat specialisten op het gebied van het douanerecht hem hadden verzekerd dat deze transacties wettig waren.
- 44 In dit verband moet er allereerst aan worden herinnerd dat volgens artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het douanewetboek geldt dat wanneer een douaneaangifte, voor de betrokken douaneregelingen, is opgesteld op basis van gegevens die ertoe leiden dat de wettelijk verschuldigde rechten geheel of gedeeltelijk niet worden gegeven, de personen die deze voor de opstelling van de aangifte benodigde gegevens hebben verstrekt, terwijl zij wisten of redelijkerwijze hadden moeten weten dat die gegevens verkeerd waren, overeenkomstig de geldende nationale bepalingen eveneens als schuldenaar kunnen worden beschouwd.

- 45 Uit deze bepaling vloeit voort dat gegevens die zijn gebruikt voor het opstellen van een douaneaangifte als „verkeerd” in de zin van deze bepaling moeten worden beschouwd, wanneer zij ertoe hebben geleid dat de wettelijk verschuldigde invoerrechten geheel of gedeeltelijk niet worden geheven.
- 46 Bijgevolg moeten, wanneer een douaneaangifte is opgesteld op basis van gegevens betreffende handelstransacties die zijn verricht met het doel het bedrag van de te betalen invoerrechten kunstmatig te verlagen, deze gegevens als „verkeerd” in de zin van artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het douanewetboek worden beschouwd wanneer zij tot gevolg hebben dat de bij verordening nr. 2777/75 ingestelde aanvullende invoerrechten geheel of gedeeltelijk niet worden geheven over de betrokken goederen.
- 47 Wat betreft de vraag of, voor de toepassing van artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het douanewetboek, een persoon die nauw en bewust betrokken is bij het bedenken en op kunstmatige wijze opzetten van een structuur van vennootschappen en handelstransacties die aan de basis liggen van dergelijke gegevens, kan worden beschouwd als een persoon die deze gegevens heeft verstrekt, moet worden opgemerkt dat, volgens lid 3 van dat artikel, niet alleen de aangever schuldenaar van de douaneschuld kan zijn of, in geval van indirecte vertegenwoordiging, de persoon voor wiens rekening de douaneaangifte wordt gedaan, maar ook de personen die de voor de opstelling van de aangifte benodigde gegevens hebben verstrekt.
- 48 Hieruit volgt dat artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het douanewetboek beoogt de invordering van de douaneschuld te vereenvoudigen door de kring van personen die als schuldenaar hiervan kunnen worden aangemerkt te vergroten.
- 49 Daartoe breidt deze bepaling het begrip „schuldenaar” in de zin van dit artikel uit tot andere personen dan de aangever, door wier optreden de douaneautoriteiten het bedrag van de wettelijk verschuldigde rechten onjuist hebben vastgesteld op basis van verkeerde gegevens.
- 50 Derhalve zou in omstandigheden waarin vaststaat dat personen een structuur van vennootschappen en handelstransacties hebben opgezet om de realiteit van de betrokken handelingen voor de douaneautoriteiten te verhullen, een uitlegging van artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het douanewetboek in die zin dat krachtens bovenbedoelde bepaling enkel de personen die de voor het opstellen van de aangifte benodigde gegevens hebben verstrekt als schuldenaar van de douaneschuld kunnen worden beschouwd, ingaan tegen de doelstelling die met deze bepaling wordt nagestreefd.
- 51 Dientengevolge moet een persoon die nauw en bewust betrokken is geweest bij het bedenken en op kunstmatige wijze opzetten van een structuur van vennootschappen en handelstransacties waardoor een douaneaangifte kon worden opgesteld op basis van gegevens die tot gevolg hebben dat de wettelijk verschuldigde rechten voor de goederen waarop deze verklaring betrekking heeft niet worden geheven, worden geacht betrokken te zijn geweest bij de handelingen in verband met het verstrekken van deze gegevens. Hij is dus, voor de toepassing van artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het douanewetboek, een persoon die dergelijke gegevens heeft verstrekt.
- 52 Bovendien moet een persoon, wanneer hij bewust betrokken is geweest bij het bedenken en op kunstmatige wijze opzetten van die structuur van vennootschappen en handelstransacties, worden geacht redelijkerwijze te hebben geweten dat de door die structuur gegenereerde gegevens, waarop de douaneaangifte is gebaseerd, verkeerd waren. In dit verband is het feit dat deze persoon de structuur van vennootschappen en handelstransacties in kwestie pas heeft bedacht en op kunstmatige wijze opgezet nadat hem door specialisten op het gebied van douanerecht was verzekerd dat die structuur wettig was, niet van invloed.
- 53 In deze omstandigheden moet op de tweede en de derde vraag worden geantwoord dat artikel 201, lid 3, tweede alinea, van het douanewetboek aldus moet worden uitgelegd dat onder het begrip „schuldenaar” van de douaneschuld in de zin van die bepaling mede moet worden begrepen de

natuurlijke persoon die nauw en bewust betrokken is geweest bij het bedenken en op kunstmatige wijze opzetten van een structuur van handelsstromen, als die in het hoofdgeding, die een verlaging van de wettelijk verschuldigde invoerrechten tot gevolg heeft gehad, terwijl hij niet zelf de voor de opstelling van de douaneaangifte gebruikte verkeerde gegevens heeft verstrekt, wanneer uit de omstandigheden blijkt dat deze persoon wist of redelijkerwijze had moeten weten dat de handelingen waarop die structuur betrekking had niet waren uitgevoerd in het kader van normale handelstransacties, maar louter met het doel om de door het Unierecht toegekende voordelen op onrechtmatige wijze te verkrijgen. De omstandigheid dat deze persoon die structuur pas heeft bedacht en op kunstmatige wijze opgezet nadat hem door specialisten op het gebied van douanerecht was verzekerd dat die structuur wettig was, is in dit verband niet van invloed.

Vierde vraag

- 54 Met zijn vierde vraag wenst de verwijzende rechter in wezen te vernemen of artikel 221, lid 4, van het douanewetboek aldus moet worden uitgelegd dat, in omstandigheden als in het hoofdgeding, het feit dat de douaneschuld bij invoer, overeenkomstig artikel 201, lid 1, ervan, is ontstaan doordat aan rechten bij invoer onderworpen goederen in het vrije verkeer zijn gebracht, de mogelijkheid uitsluit dat het bedrag van de voor dergelijke goederen verschuldigde invoerrechten aan de schuldenaar wordt medegedeeld na het verstrijken van de in artikel 221, lid 3, van dit wetboek bepaalde termijn.
- 55 Allereerst moet eraan worden herinnerd dat, ingevolge artikel 201, lid 1, van het douanewetboek, een douaneschuld bij invoer ontstaat wanneer een aan rechten bij invoer onderworpen goed in het vrije verkeer wordt gebracht.
- 56 Overeenkomstig artikel 221, lid 3, van het douanewetboek mag de mededeling van het bedrag aan rechten aan de schuldenaar niet meer geschieden na het verstrijken van een termijn van drie jaar te rekenen vanaf de datum waarop de douaneschuld is ontstaan. Lid 4 van dat artikel voorziet niettemin in de mogelijkheid, voor de douaneautoriteiten, om de schuldenaar het bedrag aan wettelijke verschuldigde rechten mede te delen na het verstrijken van de termijn van drie jaar wanneer de douaneschuld is ontstaan ingevolge een handeling die strafrechtelijk vervolgbaar was.
- 57 Uit punt 40 van dit arrest vloeit voort dat in omstandigheden als die aan de orde in het hoofdgeding de aanvullende rechten die overeenkomstig artikel 5 van verordening nr. 2777/75 zijn ingesteld, onder de douaneschuld vallen. Bijgevolg moet, aangezien het verstrekken van verkeerde gegevens de oorzaak is van het feit dat dergelijke rechten geheel of gedeeltelijk niet worden geheven, een dergelijke douaneschuld worden geacht te zijn „ontstaan”, in de zin van artikel 221, lid 4, van het douanewetboek, als gevolg van het verstrekken van deze gegevens.
- 58 In dit verband zij aangetekend dat, ofschoon uit artikel 201, lid 1, van het douanewetboek volgt dat het in het vrije verkeer brengen een van de in dit artikel opgesomde feiten is die de douaneschuld bij invoer doen ontstaan, deze overweging niet tot gevolg kan hebben dat een dergelijke schuld niet, in de zin van artikel 221, lid 4, van het douanewetboek, is „ontstaan” als gevolg van handelingen als die aan de orde in het hoofdgeding.
- 59 Uit niets blijkt namelijk dat de wetgever van de Unie de strafrechtelijk vervolgbare handelingen die in de weg hebben gestaan aan het geheel of gedeeltelijk heffen van douanerechten in het kader van het in het vrije verkeer brengen, heeft willen uitsluiten van de werkingssfeer van artikel 221, lid 4, van het douanewetboek.
- 60 Een tegengestelde uitlegging zou de verwezenlijking van de doelstelling van deze bepaling, namelijk het uitbreiden van de mogelijkheden tot invordering van de douaneschuld, kunnen ondermijnen.

- 61 Derhalve moet worden vastgesteld dat in de situaties waarin artikel 201 van het douanewetboek van toepassing is, kan worden voorbijgegaan aan de in artikel 221, lid 3, van het douanewetboek bepaalde mededelingstermijn van drie jaar indien de betrokken goederen illegaal in het vrije verkeer zijn gebracht na de opstelling van een douaneaangifte op basis van verkeerde gegevens en deze omstandigheid strafrechtelijk vervolgbaar is.
- 62 Gelet op het voorgaande moet op de vierde vraag worden geantwoord dat artikel 221, lid 4, van het douanewetboek aldus moet worden uitgelegd dat in omstandigheden als in het hoofdgeding het feit dat de douaneschuld bij invoer overeenkomstig artikel 201, lid 1, ervan, is ontstaan doordat aan rechten bij invoer onderworpen goederen in het vrije verkeer zijn gebracht, op zichzelf niet de mogelijkheid uitsluit om het bedrag van de voor dergelijke goederen verschuldigde invoerrechten aan de schuldenaar mede te delen na het verstrijken van de termijn van artikel 221, lid 3, van dat wetboek.

Vijfde vraag

- 63 Uit de aanwijzingen van de verwijzende rechter, die kort zijn weergegeven in punt 33 van dit arrest, volgt dat indien het Hof van oordeel is dat artikel 221, lid 4, van het douanewetboek kan worden aangevoerd ten aanzien van op basis van artikel 201 van dit wetboek ontstane douaneschulden, de vijfde vraag niet hoeft te worden beantwoord. Gelet op het antwoord op de vierde vraag, hoeft de vijfde vraag derhalve niet te worden beantwoord.

Kosten

- 64 Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen. De door anderen wegens indiening van hun opmerkingen bij het Hof gemaakte kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Het Hof (Derde kamer) verklaart voor recht:

- 1) In omstandigheden als in het hoofdgeding moet artikel 201, lid 3, tweede alinea, van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek, zoals gewijzigd bij verordening (EG) nr. 2700/2000 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2000, aldus worden uitgelegd dat de bescheiden die moeten worden overgelegd krachtens artikel 3, lid 2, van verordening (EG) nr. 1484/95 van de Commissie van 28 juni 1995 houdende bepalingen voor de toepassing van de aanvullende invoerrechten in de sectoren slachtpluimvee en eieren, alsmede voor ovalbumine, en houdende vaststelling van representatieve prijzen en intrekking van verordening nr. 163/67/EEG, zoals gewijzigd bij verordening (EG) nr. 684/1999 van de Commissie van 29 maart 1999, voor de opstelling van de douaneaangifte benodigde gegevens vormen in de zin van deze bepaling.
- 2) Artikel 201, lid 3, tweede alinea, van verordening nr. 2913/92, zoals gewijzigd bij verordening nr. 2700/2000, moet aldus worden uitgelegd dat onder het begrip „schuldenaar” van de douaneschuld in de zin van die bepaling mede moet worden begrepen de natuurlijke persoon die nauw en bewust betrokken is geweest bij het bedenken en op kunstmatige wijze opzetten van een structuur van handelsstromen, als die in het hoofdgeding, die een verlaging van de wettelijk verschuldigde invoerrechten tot gevolg heeft gehad, terwijl hij niet zelf de voor de opstelling van de douaneaangifte gebruikte verkeerde gegevens heeft verstrekt, wanneer uit de omstandigheden blijkt dat deze persoon wist of redelijkerwijze had moeten weten dat de handelingen waarop die structuur betrekking had niet waren uitgevoerd in het

kader van normale handelstransacties, maar louter met het doel om de door het Unierecht toegekende voordelen op onrechtmatige wijze te verkrijgen. De omstandigheid dat deze persoon die structuur pas heeft bedacht en opgezet nadat hem door specialisten op het gebied van douanerecht was verzekerd dat die structuur wettig was, is in dit verband niet van invloed.

- 3) Artikel 221, lid 4, van verordening nr. 2913/92, zoals gewijzigd bij verordening nr. 2700/2000, moet aldus worden uitgelegd dat in omstandigheden als in het hoofdgeding het feit dat de douaneschuld bij invoer, overeenkomstig artikel 201, lid 1, ervan, is ontstaan doordat aan rechten bij invoer onderworpen goederen in het vrije verkeer zijn gebracht, op zichzelf niet de mogelijkheid uitsluit om het bedrag van de voor dergelijke goederen verschuldigde invoerrechten aan de schuldenaar mede te delen na het verstrijken van de termijn van artikel 221, lid 3, van deze verordening, zoals gewijzigd.

Bay Larsen

Malenovský

Safjan

Šváby

Vilaras

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 19 oktober 2017.

De griffier
A. Calot Escobar

De president van de Derde kamer
L. Bay Larsen